

VRTEC

Časopis s podobami za slovensko mladino

Uredil
Anton Kržič

Sedeminštirideseti tečaj

V Ljubljani 1917

Izdalo društvo „Pripravniški dom“

Natisnila Katoliška tiskarna

VRTEC

Časopis s podobari za slovensko mladino

Ljubljana
Anton Križič

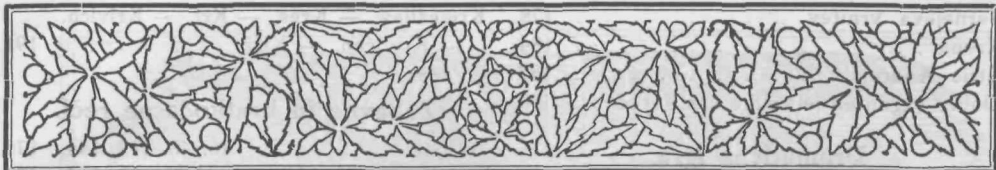
.....
Vse pravice pridržane.
.....

VII 28137 28 f

V Ljubljani 1917

Izdalo uredništvo „Priljubljanski dom“

Natisnila Katoliška tiskarna

KAZALO.

Pesmi.		
Novemu cesarju	1	Zima prihaja 161
Živali:		Pesmi pregnancev 177
1. Ptiček-prosjak	13	Na starem gradu 190
2. Ptičja tožba	14	Domu 191
3. Ptičkova zahvala	14	Povesti, pripovedke, popisi, prilike
4. Maček in vrabec	47	in basni.
5. Zajec	76	Kapela na Smeču 4, 18, 34, 50
6. Čebele	95	Iskal je Gospoda. (Legenda) 8
7. Metuljčki	95	Naša groblja 10
8. Kokot naš in kokodaja	110	Mladost je norost 12
9. Polž	110	Očetova smrt 23
10. Čebelica	111	Od doma! 26
11. Krava	126	Želje 28
12. Vrabec	127	Zimski čar 30
13. Krt	142	Skrivnostni ključek 39
14. Prepelica	142	Ne mučite živali 44
15. Stržek	158	Iz Vladkove mladosti 54
16. Zajčku	158	Moje tovarišice 59
17. Polžek	159	Orel 62
18. Medved	174	Mati 66, 82, 98, 114
19. Petelin	191	Ognjišče 69
Zimski spomini	17	Za tri tedne 73
Nekdaj — sedaj	17	Pomladni vihar v gozdu 85
Prijateljstvo	25	Lepota stvarstva 86
Kje ste, dnevi	33	Kako si je Miha Žabar hotel služiti svoj
Vprašanje	33	kruh 88, 103
Pa je zopet pomlad	49	Po čmrlje! 101
Stotnik je pisal	49	Mati vojaka-junaka 109
Zvečer	61	Stric Tinček in njegova kočja 117
Žitje	62	Hišica na kolesih 122
Pomladno hrepenenje	63	Stričev svet 125
Pregnanec in ptička	65	Pravljica o dveh rožah 130, 146, 162
Starček si spomin obuja	79	Sin in mati 134
Žalost	81	Šoje 136
Križ stare mamice	94	Mladostne sanje 141
Na počitnice	97	Povest odpadlega lista jablane 149
Popotnik	97	Švedra 151
Pred ulnjakom	113	Mohorčevi 155
Sladka pesem	139	Tihi vrt 169
Hodil sem po znanih krajih	145	Samo rože še 170
Jesenska	145	Stric Andrej 172

Jernejeva vrnitev	178
Krona	184
Stric Andrej	187
Dober vzgojitelj je velike časti vreden	190

Dramatična igra.

Pred oltarjem majniške Kraljice	77
---	----

Modrost v pregovorih, domačih in tujih.

Igra. — Igrati. — Igralec. — Ime	15
Iskati. — Iskra. — Iti	31
Izbirač. — Izdati. — Izgovarjati se. — Izgovor. — Izguba. — Izgubiti. — Izjema	48
Izkusiti. — Izkušnja. — Jabolko. — Jagnje. — Jedro	63
Jajce. — Jama. — Janezek. — Jestí. — Jaz	64
Jed. — Jedro. — Jestí. — Jeza	79
Jezik	80
Jok. — Jokati. — Juha. — Junak	95
Jutri. — Jutro. — Kača	96
Kaditi. — Kalen. — Kamen. — Kapati. — Kaplja. — Kaša	111
Kašelj. — Kava. — Kazalo. — Kazen. — Kaznovati	112
Kdo. — Klanjati se. — Klas. — Klešče. — Klet. — Kletka. — Klicati. — Ključ	127
Ključavnica. — Klobasa. — Klobuk. — Klofuta. — Klop. — Kmet. — Kmetija	128
Koča. — Kočijaž. — Kokla. — Kokoš. — Kola. — Koleno. — Kolo. — Konec. — Konj	143
Komar. — Kopito. — Kopriva. — Korist. — Korito. — Kos. — Kosa. — Kost	159
Kostanj. — Kot. — Kotel. — Kovač	160
Koza. — Koža. — Kožuh. — Kraj. — Kralj. — Krasti. — Krava. — Krčmar	175

Krmežljav. — Kres. — Kri. — Krivica. — Krivičen. — Križ	191
---	-----

Zabavne in kratkočasne reči.

Naloge	16, 48, 112, 144, 176
Uganke	80, 112, 144, 176
Šaljiva vprašanja	16, 48, 80

Kratkočasnice:

Ni v zadregi. — Času primeren pregovor. — Kateri je bil osel? — Temeljita razlaga. — Ne zdi se mu pravilno	1
Dobra kupčija	16
Polica in postopača. — Tiskana povest. — Obljubljena zaušnica. — Premalo gosposko. — V naglici	112
»Sanje«	175

Novi listi in knjige.

Iz moje celice. M. Elizabeta, O. S. Urs.	31
Veliki cesar. Spisala gospa Ivanka Klemenčič	32

Slike.

Cesar Karel	3
Hrana ptičkom pozimi	14
Slovo	27
Izdelovanje slamnatih obuval v Spod. Idriji	41
Spomladna pesem	57
Odmor delavcev	72
Lovec	76
Na planinah	89
Pri dobri babici	105
Ribji lov	121
Nesreča pri vlivanju tinte	137
Učenje ni igrača	153
Zgodaj se je treba vaditi	165
V detinski sreči	180
Nevarna igrača	189

V R T E C

Časopis s podobami za slovensko mladino s prilogo „Angelček“.

Štev. 1.

Ljubljana, dne 1. januarja 1917.

Leto 47.

Novemu cesarju.

Pesem slovenske mladine.

Trgajo mègle se žalosti črne . . .
Vzame nam rãdost in zopet jo vrne
božje ljubezni milostni žar.
V žalostne mègle naše bridkosti
zor posijal je Tvoje mladosti,
cesar, vladar!

Vstaja, pozdravlja Te v rãdostnih klikih
Avstrija v narodov svojih jezikih,
Avstrija, slavnih sinov domovina . . .
Tudi slovenska se Tvoja mladina
vdano Ti bliža in se Ti klanja,
polna zanosa in spoštovanja
svojo ljubezen prinaša Ti v dar,
cesar, vladar!

Bodi pozdravljen na jasnem prestoli! —
 Mi smo slovenski, vsi Tvoji sinovi.
 Tihi, ponižni so naši domovi,
 zá-Te ljubezen pa z mlekom smo pili,
 zá-Te ljubezni so vsi nas učili,
 ki na zapoved so sveto kazali
 — s plošče so nam kamenite jo brali —:
 Sin, očeta in mater spoštuj! . . .
 Ti si naš oče, Avstrija mati,
 v Tvoji ljubezni smo srečni, bogati —
 vladaj nas! vôdi! zapoveduj!

Videl si naše očete in brate
 tam, kjer razsaja krvavi vihar,
 videl si v strašni ognjeni jih toči,
 v jarkov zaseki, v bitki vroči . . .
 Kri in življenje žrtvujejo zá-Te,
 cesar, vladar!

Glej, kot očetov, kot bratov kri,
 naša, ko treba bo, zá-Te bo tekla:
 kost od kostí smo, jeklo od jekla —
 zárod junakov smo mi!

Zárod junakov: iz vere očetov
 raste njih moč, zvestoba, pogum.
 Čuj, in zato ob Tvojem prestoli
 kličejo ustna, duša nam moli
 k višnjemu Bogu vojskinih trum:
 Ti, o Gospod, Ti bodi s cesarjem,
 varuj ga s svojo mogočno rokó!
 Dvigni se! Vojske zagrôzi viharjem,
 božji Svoj mir nam razlij na zemljó!
 V miru pod žezlom močnim in slavnim
 vsemu dajaj blagoslôvljeno rast,
 kar je cesarju in ljudstvu na blagor,
 kar je na hvalo očetom pradavnim,
 kar je Tebi, o Večni, na čast!

Dr. Mihael Opeka.

Cesar Karel

Kapelica na Smeču.

Pripovedka. — Špisal Jos. Vandot.

oletnega popoldne je bilo, ko sem se vračal s strme Vožice v dolino. Pot je bila težavna in naporna. Pripekalo je pa tudi solnce, da mi je lil ves dan pot z obraza. Onkraj Srednjega vrha — vasice, ležeče visoko v gori — sem se vlegel v senco, ki so jo delale prijetne bukove veje. Vrgel sem težki nahrbtnik vstran in sem se zleknil. Pod mano v globokem jarku se je penila voda. Čul se je njen bobneči šum, a med tem šumom se je čulo razločno ropotanje samotnega mlina pod strmo, divjo skalo. Nedaleč od mene so stale žalostne, puste razvaline. Zdelo se je, da je stala tam nekoč kapelica. A človeške roke so jo zanemarile, in kapelica se je razsula. Mogoče je bilo poznejšim rodovom žal tega. Kajti nedaleč od razvalin je stala druga, lična kapelica z nizkim stolpičem. In mogoče je bila ta kapelica lepša od prve; kajti bila je vsa bela, in niti najmanjšega madeža ni bilo na nji.

Toda dolgo nisem gledal kapelice. Hipoma me je premagala utrujenost, in zaspal sem, trdno zaspal. Prebudilo me je šele neko čudno zvončkljanje, ki je napolnilo vso okolico s prijetnimi glasovi. Odprl sem oči in sem se ozrl okrog sebe. Nekje gori so se usipale iz gozda ovce, brzeč navzdol proti meni, kakor bi se jim mudilo domov. Na vratovih so jim cingljali zvonci, a za njimi je stopal deček-pastirček z dolgo palico v roki, na hrbtu opletajočo, usnjeno malho. Venomer je klical pastirček: »Hej, hej!« in je priganjal svojo živinico. Gledal sem ga in sem ga tudi spoznal. Hej, ali ni to Grošev Franc, sin moje sestre? Hej, ali ni ta pastirček resnično Franc?

Dvignil sem se, pa sem zaklical: »Ej, Franc, ti pastirček! Ali slišiš? Sem pojdi.« — Pastirček je obstal in me je gledal začuden. A spoznal me je takoj, dasi me ni videl že tri leta. »Oj, stric Joža!« je zaklical razveseljen in je pritekkel k meni.

»Glej ga no, paglavca! Kako je vzrastel!« sem rekel in se čudil. »Koliko let že imaš? Dvanajst že? Hm, hm — glejte si no. Pa pastirček si postal, pa paseš ovce? Glejte si no — hm, hm.« — In govorila sva in klepetala. Ovce so pa polegale v senco okrog naju in so prežvekovale mirno. Solnce pa se je bližalo vedno bolj belim, kakor srebro blestečim se snežnikom. Vročina je ponehavalala kar čutno, in prijeten vetrič je šelestel med bukovim listjem.

Dolgo sva govorila s Francem, s tem mladim, a vendar krepkim, zdravim pastirčkom. Umolknila sva šele tedaj, ko se je nama približal starček z dolgo, kakor sneg belo brado. Opiral se je ob palico in je stopal počasi proti nama. Ozrl se je v naju in je pokimal prijazno z glavo. Vsedel se je k nama in se je nasmehnil. »Ej, noge, noge!« je dejal potem. »Vse drugo bi še bilo; samo te preklicane noge so odpovedale službo. A kaj se hoče? Čas je čas. Sedem manj kakor sto jih imam na hrbtu. Dosti jih bo. Človek bi rekel, da še preveč.«

Poznal sem starca — bil je Kovaričev ded. Vedno je bil sicer zadovoljen in dobre volje. Posebno jezik mu je tekel dobro. A govoril je samo pametno; pri njem se je dobilo vedno dosti dobrih nasvetov. Ljubilo ga je vse, in niti enega sovražnika ni imel.

Kovaričev ded je nato utihnil, toda samo za trenutek. Potem je pa nadaljeval: »Poglejta tisto kapelico, ki je razsuta v razvaline. Nekoč je bila lepša, lepša kot ona nova tam. A čas jo je razrušil; čas razruši vse. In glejta, glejta, koliko let je že tega? Hm, menda štiristo ali kali? Čas imam — ne bo se še zmračilo. Do zvonjenja imam čas . . . Povedal bi vama, hm, povedal . . .«

In tedaj sva zaprosila s Francem oba starega dedka, naj pové o razvalini, kar vé. Ded se pa tudi ni branil, pa je pričel.

I.

Pastirček Simonček je bil izgubil eno popoldne kravo tam doli v jamskem gozdu. Tista pribita Cika! Najbolj nadležna je bila med vsemi petimi, kar jih je pasel pastirček Simonček v jamskem gozdu. Bezljala je rada in je dvigala rep, samo če je zabrenčalo ali siknilo kaj med vejami. Na, pa je res ušla, in pastirček Simonček je zajokal, dobro vedoč, da jo bo zdaj moral iskati med grmovjem do poznega večera. Saj pravim — ta Cika! Simončku je delala preglavice, da joj! Simonček je pa bil siromak. Koliko dni je že prejokal zaradi te krave in kako je že obupaval! Na kolenih je že prosil Ciko, naj ne bezlja; rotil jo je in hvalil. A Cika je vsakrat samo odprla gobec in je zamukala: »Mu-mu-mu! Brenclj je tu.« — In resnično je zabrenčalo v grmovju nekaj, in resnično je vzdignila Cika dolgi rep. Zbezljala je in je kar nenadoma izginila v gozdu. Simonček je zatarnal. Sédel je na trato, pa si je zakril obraz z rokami.

»O jej,« je vzdihnil Simonček. »Cika, ti pribita Cika! Zbezljala je, pa še brenclja ni videla. Ovbe, kam naj jo grem iskat? Ovbe, ovbe!« — In Simonček je jokal, in srce se mu je kar trgalo. A kaj si je hotel? Še Boga je zahvalil, da so bile druge krave mirne in so ležale pokojno v senci. Kaj si je hotel Simonček? Kar vstal je, pa se je napatil v gozd iskat nesrečno Ciko. »Cika, oj, Cika!« je klical po prostranem gozdu. A Cika mu ni odgovorila. Bezljala je kar naprej in naprej in se znabiti niti ustavila ni nikjer.

»Cika, oj, Cika!« je vpil Simonček za njo, da je postal že hripav. »Saj ni brenclja, Cika, oj, Cika! Samo črni čmrlj je brenčal v grmovju. Ali slišiš? Samo čmrlj je bil. Cika, oj, Cika!« — A od nikoder glasu. Pastirček Simonček je begal po gozdu, da mu je pot kar lil s čela. Že je prešel gozd, že je prehodil širno senožet in se že bližal beli cesti. A Cike ni bilo res nikjer.

Simonček se je ustavil kraj ceste, pa si je brisal s čela vroči pot, a z oči bridke solze. »Cika, oj, Cika!« je zaklical še enkrat obupno, a potem je utihnil kar naenkrat. Ozrl se je tja dol na cesto, odkoder se je čulo glasno

konjsko peketanje. Simonček je gledal in gledal in je pozabil za trenutek na nesrečno Ciko. Videl je četo konjenikov, ki se je vedno bolj bližala. Razločno je že videl belo obleko prihajajočih in velike klobuke z vihrajočimi peresi. Sredi konjenikov je pa zapazil postarno gospo, ki je sedela na pohlevnem šarcu. Vsa je bila oblečena v črno. Obraz ji je bil pa bled, kolikor ga je videl, in njene oči so gledale žalostno v planinski svet.

»O jej,« se je začudil borni Simonček. »To je pa gospa Kunigunda. Resnično, gospa Kunigunda.«

Domislil se je tega pastirček Simonček in je bil za trenutek v zadregi. Toda že naslednji hip je snel brž klobuček in je prekrižal roke na prsih. Sklonil je glavo in se ni upal več pogledati konjenikov. Jezdci so pa jezdili mimo, in tedaj je dvignil Simonček za trenutek oči. Pogledal je gospe naravnost v obraz. In videl je, kako je zdrsnilo nekaj svilenega, črnega na tla. Naglo je skočil, pa je pobral tisto svileno in črno.

»Dobrotljiva gospa!« je rekel, pa je tekel poleg konja. »Dobrotljiva gospa! Izgubili ste to črno in svileno. Pa sem pobral jaz, gospa.« — Gospa se je ozrla in je pridržala konja. Nasmehnila se je Simončku in je vzela ponujano tančico. »Čigav si?« je vprašala in se spet nasmehnila. Gledala je krepkega, pogumnega dečka, ki je stal pred njo brez strahu, stiskajoč oguljeni klobuček k prsim.

»Pastirček Simonček sem,« je odvrnil deček. »Tam v jamskem gozdu pasem pet krav. A ena mi vedno bezlja. Ta Cika! Še danes mi je zbežljala; je mislila, da jo hoče brencelj. A ni bil brencelj. Samo čmrlj je bil v grmovju.«

Gospa je prikimala prijazno. Potem je pa pognala šarca, in vsa četa je zdirjala naprej proti vasici. Simonček je stal na cesti in je gledal za jezdec, dokler niso izginili za ovinkom. »Glej, glej,« je děl samsebi. »Gospa Kunigunda je. Kaj nisem rekel že preje, da je gospa Kunigunda? No, pa je prišla in se mi je še celo nasmehljala... Viš, viš!« — In Simonček je pokimal zadovoljno z glavo. A tedaj se je domislil hipoma Cike, te nesrečne Cike. »O jej,« je zaklical in je pogledal na solnce, ki ni stalo več daleč od temnih gor. »O jej,« je rekel še enkrat v skrbeh in je skočil naglo preko plota. Dirjal je čez zeleno senožet do gozda, ki je stal krog senožeti. »Cika, ti neumna Cika!« je zavpil, da je odmevalo daleč v molčeči gozd.

»Mu-mu,« je zamukalo tedaj nekaj za njim. Simonček se je ozrl in se je razveselil. Glej, preko senožeti je dirjala Cika. Naravnost proti njemu je tekla in zavila naravnost v gozd. Simonček je letel za njo, misleč, da mu uide vnovič. Toda krava se je ustavila na trat, kjer so ležale njene tovarišice. Obstala je vsa spehana in je pričela prežvekovati.

Simonček je bil vesel, da se je izteklo vendar vse po sreči. Stopil je pred Ciko, pa ji je pričel govoriti ostre besede. Tako je govoril: »Cika, ti hudobna stvar kravja! Kaj ti je treba bezljati? Ha, te vprašam? Kaj ti je treba bezljati? Pasla bi se bila, pa bi bilo boljše zate. Glej kravice, svoje tovarišice! Le dobro jih poglej, kako so site in zadovoljne! Pa še

na misel jim ne pride, da bi bezljale. A tebe užene v kozji rog vsaka mušica. Sram te bodi, sram te bodi! Samo čmrlj je onegavil nekaj po grmovju. No, pa si mislila, da je brencelj. Ti strahopetnica! Mara zate brencelj! ... Samo čmrlj je bil, ti pravim, ti Cika grdla!»

Krava je gledala z velikimi, neumnimi očmi. Stresla je z glavo, kot bi ne verjela pastirčkovim besedam. A Simonček se ni zmenil več za njo. Nedaleč se je vlegel na trato. Roke je podložil pod glavo, pa je zastrmel naravnost v modro nebo. Glej, glej! Danes je pa prišla gospa Kunigunda. Že dolgo časa so govorili ljudje po vasi, da pride res gospa Kunigunda iz mesta. Menda ostane za vedno pri nas. Saj ima lepo pristavo ondi. Sam Bog ve, koliko je vredna tista velika pristava? Pa bo živela gospa Kunigunda zdaj na vasi. Vsi ljudje so veseli tega. Saj je dobra gospa Kunigunda, dobra, da menda nihče tako na svetu. Samo to je čudno, da je prišla v zagorsko vas in da je vsa v črno oblečena in da je tako žalostna. Hej, kaj pa, če ji je umrl kdo? Morda sin? Škoda bi bilo res lepega in močnega viteza, ki je tako hraber. Nemara, kaj pa? Saj je šel spomladi na krvavi boj proti krutim Uskokom, ki so napadli spet našo zemljo. Nemara je padel? Saj gospa Kunigunda je vsa v črnem in žaluje. Za kom drugim naj bi žalovala, če ne za svojim sinom, hrabrim vitezom Stojanom?

Pastirčku Simončku je postalo hudo, ko se je domislil tega. Dobro se je spominjal viteza Stojana. Saj je živel vsako leto nekaj tednov na pristavi v vasi. Z njim so pa prišli trije tovariši, lepi in junaški. A najlepši in najhrabrejši je bil vendar vitez Stojan. Priljuden je bil in prijazen z vsakim kmetom, in ni bil tako prevzetan kot njegovi tovariši. Lepo jih je bilo gledati te viteze, ko so dirjali na iskrih konjičih preko doline, oblečeni v žametne obleke, na glavi široke klobuke z vihrajočimi peresi, a za pasom svetle meče. Hodili so na lov v temne gozde, na strme skale so plezali in so streljali tam dannadan divjačino. Res, lepo jih je bilo gledati. Posebno pa viteza Stojana, ki so ga ljubili vsi ljudje. Nemara je bil tak vitez kraljevič Marko, o katerem je pripovedovala stara Maruša čudovite zgodbe. Stara Maruša je pa bila videla dosti belega sveta in zato je vedela dosti reči, o katerih se ljudem niti sanjalo ni.

Pastirčku Simončku je postajalo vedno huje, ko je mislil na viteza Stojana. Prav dobro se je še spominjal onega pomladnega dne, ko je odhajal vitez Stojan iz vasi. Prvokrat je gnal Simonček tisto leto na pašo. In tisti dan je pridirjal nagel sel v vas. Ustavil se je za trenutek na pristavi, a potem je dirjal urno dalje. Kmalu nato pa so osedlali mladi vitezi konje, pa so pojezdili iz vasi. Uskoki so vdrli v deželo,« so klicali kmetom. »Oj, na vojsko gremo!« — In mladi vitezi so vriskali, pa so vzpodbadali konje, da so hiteli v skoku.

In čez mesec dni se je raznesla po deželi novica, da so bili nasilni Uskoki pobiti tam doli ob zeleni Krki. Naša vojska jih je potolkla, in le malo jih je ubežalo. Radost je zavladata po deželi; zavladata je tudi po mirnem zagorskem svetu, in povsod je bilo čuti veselo vriskanje nad zmago. Tudi Simonček je tedaj vriskal in prepeval od jutra do mraka.

Niti žalostilo ga ni, da mu je zbežala tudi tedaj Cika. Vriskajoč in prepevajoč jo je šel iskat in jo je tudi našel.

Hrabri vojaki so se vračali domov. Le o vitezu Stojanu ni bilo čuti ničesar. Ugibali so ljudje, zakaj ga ni že vse poletje. A vendar so mislili, da se je vrnil vitez Stojan zdrav in čil iz boja. Saj je bil junak nad junaki in borec nad borci... A glej, zdaj se je vrnila gospa Kunigunda v žalobni obleki iz mesta, kjer je sicer živela. Čudno, čudno! Nemara je pa res padel vitez Stojan v krvavem boju?

In pastirček Simonček je vzdihnil globoko. Pri tem pa je pogledal gor na visoke snežnike. Rdeli so snežniki v jasnih bojah, in zdelo se je, da gori v rožnem plamenu. Simonček je poskočil na noge, pa je zgrabil dolgo šibo. Vedel je, da je že zašlo solnce, in da je čas, da žene domov. »Hej, Cika muhasta!« je zavpil. »Da bi te zdaj ugriznil brencelj! Kaj se ti ne ljubi zdaj bezljati? Zdaj, ko je čas, da greš domov? Čakaj, ti grdoba! Bomo videli. Sssss...«

Cika je naglo poskočila. Privzdignila je rep, ko je začula sikanje. Migala in strigla je z ušesi; a čula ni ničesar več. »Hej, stopaj!« je zavpil Simonček in zamahnil po zraku s svojo šibo. Cika se je spustila v dir. Za njo so šle druge krave. Šle so preko senožeti do bele ceste. Simonček je odprl lešo, in potem so spele počasi po cesti proti vasici. (Dalje.)

Iskal je Gospoda.

(Legenda.)

Ko se je zgodilo čudo v betlehenskem hlevcu in je zasijala na nebu zvezda, so se odpravili modri iz Jutrove dežele pozdravit novorojenega Gospoda. Odpravil se je v istem času še četrti; po imenu Artaban, poklonit se Mesiju.

Zamenjal je vse svoje imetje za tri dragocenosti: dijamant, rubin in biser, ki jih je namenil, da jih daruje Jezusu.

Artaban ni še prišel daleč, ko je ugledal na potu ležečega starčka, zapuščenega, umirajočega. Okrepčal ga je, naložil na svojega velbloda in peljal do prvih naselbin. Tam ga je oddal ljudem v oskrbo. To mu je bilo treba plačati z dijamantom.

Tolažil se je, da pokloni Gospodu še vendarle dve dragocenosti, in veselega srca je potoval dalje neznano mu pot.

Po dolgem času je dospel v Betlehem. Toda — kaj ugleda na cilju svojega hrepenenja?

Vzdihni in obupni klici vsepovsodi. Herodovi vojaki so na ukaz morili nedolžno deco.

Ob durih neke hiše je trepetala mati. Privijala je nase svoje dete, po katerem je že segala morilčeva roka. Artabana je pretresel ta prizor v dno duše. Spomnil se je dragocenega rubina, ga vzel in ponudil morilcu. Otrok je bil otet materi.

Sveti kraj je postal tedaj Artabanu kraj groze. Hvalil je Boga, ko je čul, da sta Jožef in Marija zbežala s svetim Detetom. Nadaljeval je pa svoje potovanje.

Iskal je dalje Gospoda v Egiptu, da mu daruje zadnjo dragocenost — biser. A ni ga našel Gospoda.

Minila so tako leta. Čul je temna, težka prorokovanja o trpljenju in smrti, namenjeni Gospodu. Vendar ga morda še nekoč z biserom otmem — si je mislil Artaban.

Od takrat je hodil okrog po zaporih in krajih bede, delil pomoč in tolažil reveže. Njegovo ime so vsi bedni blagoslavljali. A onega, ki ga je Artaban iskal, še vedno ni našel.

Zopet je minilo nekaj let. Utrujen in žalosten je dospel Artaban nekega dne v Jeruzalem. Na ulicah je bilo vse polno ljudstva. Velika gruča ljudi se je gnetla proti severnim vratom mesta. Artaban je vprašal, kaj je tamkaj, pa je zvedel, da bo križan nekdo, ki se imenuje kralj Judov. Artaban se strese. Naj je li to njegov Gospod? Ni mogel razumeti. »Božja pota so nerazumljiva,« si je mislil Artaban. »Morda mi je usojeno, da z zadnjo dragocenostjo, biserom, rešim Gospoda — —«

Trepetaje stopi Artaban za množico, v strahu, da ne pride prekasno. Tik ob Herodovih zaporih se je pa spustila deklica pred njim na kolena: »Usmiljenje! Reši me! Moj oče je prišel v stolp dolžnikov, in jaz bom prodana, da se poplača dolg. O, reši me pred bedo suženjstva!«

Artaban, poln sočutja, vzame biser z vratu in ga da deklici: »Tu je tvoja odkupnina. Zadnje, kar sem hotel prinesiti svojemu Gospodu —«

V tem trenutku se je stemnilo nebo. Zavel je dih smrti. Zemlja se je stresla. Zidovje je pokalo in se rušilo. Ljudstvo je prestrašeno bežalo. Stari Artaban se je oprijel zidu. A tudi ta je pokal in se rušil. Kamen je zadel moževo čelo in Artaban je začutil, da mu ugaša življenje. Šepetale so mu ustne:

»Umrem, Gospod, ne da bi ti storil kaj dobrega. Nisem te videl lačnega, da bi te nasitil. Nisem te videl trpečega, da bi ti pomagal. Trintrideset let sem te iskal in nisem te našel — —«

V smrtni tišini pa se je od daleč začul srebrnozvonki glas:

»Našel si me! Kar si storil najmlajšemu mojih bratov, si storil meni. Pojdi v veselje nebeško!«

Umolknil je glas. — Obličje mrličevo je izražalo odsev večne blaženosti.

Fr. Zupančič.

Naša groblja.

Ro se je naša družina preselila v svoje novo bivališče, nismo imeli drugega kot kosček vrta okrog hiše in malo njivico. Držalo se je vse skupaj. Moj oče je kupil vse to na dražbi za mal denar; hiša je bila namreč že zelo slaba, prav kot gospodar, ki jo je po zanikarnosti zapravil. Strehe skoraj ni bilo več, in gola rebra strešnega oklepa so nujno prosila odeje. Takoj prvo leto smo za silo pokrili z deskami, čez zimo pa smo pripravljali gradivo za popolno popravo poslopja.

Delali smo vsi z velikim veseljem. Saj smo dobili svojo hišo, svoj dom, kot so jih imeli drugi ljudje, malo slabši sicer, a bili smo zadovoljni z njim.

Že moj stari oče je kupoval hišo, a ni imel nikdar toliko gotovine, da bi bil brez skrbi udaril prodajalcu v roke. Ta želja je dobila naslednika tudi v mojem očetu — in nehali smo gostovati ter prenašati težave odvisnosti od izkoriščujočih gospodarjev.

Sedaj smo bili na svojem. Otroci smo to posebno čutili, ker nam je bilo na domačem vrtu marsikaj dovoljeno, kar nam je na prejšnjem bivališču gospodar strogo zabranjeval. Nastopno pomlad smo popravili hišo. Spominjam se, s kakim veseljem sem nosil dan za dnem pesek od Save. Nobeno breme mi ni bilo pretežko. Mislil sem vedno, kako bo lepo, ko bomo imeli prenovljeno hišo, iz katere nas ne bo smel nihče več pregnati.

Leto potem smo koncem hiše dozidali še hlev in kupili kravo. Sedaj smo mislili, da imamo vse, in bili smo vsi srečni. Izprva smo se otroci med seboj kar prepirali, kdo bo kravo pasel. Često smo držali vsi za povodec. To so bili časi, ki se jih spominjam s posebnim zadovoljstvom.

Moj oče je bil tesar in je toliko prislužil, da nam ni bilo treba trpeti pomanjkanja, posebno ker smo sedaj nekaj pridelali tudi doma. Mati je večkrat rekla: »Zemlja, zemlja, ta je zlata vredna!«

Svojo njivico pa smo tudi tako skrbno obdelali kot nihče drugi v vasi. Zato smo imeli vsako leto najlepše in najobilnejše pridelke. Z vrtom pa je imel stari oče posebno veselje. Bil je sicer že nadložen, a spomladi je vendar plezal po drevju, trebil pregoste in suhe veje, obiral zapredke gosenic in cepil mlado drevje.

Zdaj smo imeli hišo, vrt in njivo. Manjkalo nam je še gozda. Oče je pri vsaki razprodaji iskal prilike, da bi prikupil še nekaj gošče in da bi imeli vsaj drva in najpotrebnejši les v domačem. A do kupčije ni prišlo.

Koncem naše njive je imel naš sosed veliko grobljo. To je bil puščoben svet, zarastel z gostim leščevjem, hrastiči, lipami, divjimi črešnjami in raznovrstnim drugim drevjem in grmičjem. Po sredi groblje so ležale ogromne skale in med leščevjem je bilo polno kamenja. Svet se gotovo v davnih časih ni dal obdelati, zato so gospodarji puščali raznovrstnemu grmovju prosto rast. Groblja je bila precej velika, na južni strani pa je bila prijazna tratica, kjer je rastle stara hruška.

Na tem kraju je bilo spomladi kaj prijetno. Nikjer ni solnce tako prijazno grelo kot v tem, proti severnim vetrovom zavarovanem kotičku. Otroci smo si takoj izvolili ta kraj za svoje zabavišče. Tu so zacvele prve rožice na spomlad in oživele prvi metuljčki. V bližini so si izbrale tudi mravlje svoj dom in nanesele kdoveodkod ogromen kup bilk in bilčic, igel in iveri, ter si zgradile svoje umetno bivališče. Spomladi sem z velikim zanimanjem opazoval, kako je živalca mrgolela po mravljišču, znašala bremena na svoj dom ter popravljala svoje stanovanje. Prav kot ljudje! Vsem je dom drag in mil, in vse skrbi so posvečene njegovemu procvitu.

V groblji smo našli marsikaj, kar je vzbujalo našo otroško radovednost. Po skalah so švigale urne gaščarice, in celo slepca smo našli, a smo ga toliko časa s kamenjem obdelavali, da se ni več ganil. Pobili smo ga, misleč, da je strupena kača. Doma smo seveda na dolgo in široko opisovali svoje junaštvo in govorili o velikanski strupeni kači.

Celo ptičke so se naselile v tej groblji, dasiravno smo mi s svojim kričanjem vznemirjali miroljubne prebivalce narave.

Groblja je bila sicer sosedova, a mi otroci smo gospodarili v njej, kot bi bila naša. Sosed je bil prijazen in potrpežljiv človek in se ni nikdar pritoževal. Imel je nekaj tudi on nedorastle otroke in je vedel, kakšna je mladina.

Nekoč pa sta z mojim očetom prišla v pogovoru na to grobljo in sklenila sta kupčijo. Tako je postala groblja naša. Zdaj smo smeli v njej delati marsikaj, kar nam je bilo prej tudi prepovedano. Zlasti smo se veselili prvih češenj — necepljenk in jesenj lešnikov. Te smo celo sušili in jih dolge zimske večere tolkli okrog peči, da ni bilo miru. Vsako leto je oče del groblje posekal, a vedno tako, da je nekaj starega grmovja ostalo. Samo hrastov, lip in kar je bilo več vrednega drevja, ni sekal nikdar.

Moj stari oče je imel v prejšnjih časih čebele in vsako zimo je govoril, da kupi na spomlad zopet par panjev. Tako veselje je imel do te živalce, da je ob nedeljah popoldne po cerkvenem opraviilu vedno vasoval pri kakem čebelarju. Ko smo kupili to grobljo, je postavil na trati pod hruško prijazen čebelnjak in kupil takoj prihodnjo pomlad dva panja čebel. Zdaj nam je postal prostor pri groblji še ljubši. Ob nedeljah popoldne smo bili vsi tam pri čebelnjaku, in ded nam je pripovedoval o zlatih starih časih, ko je medila vsaka bilka in vsak kol in je bilo medu, da je lizalo staro in mlado.

Kadar sem šel pozneje mimo te groblje, sem se vedno kratek hip ustavil na tem kraju, kjer sem užil v nepozabni mladosti toliko lepih, brezskrbnih dni.

Maksimov.

Mladost je norost.

Mrzli zimski dan, tudi ti si moj prijatelj iz mladostnih dni. Spominjaš me pa tudi na marsikatero uro otročje razposajenosti in lahkomišljenosti iz zlatih mladih dni.

Mrzel zimski dan! Z živozardelimi obrazi, vsak s svojim »ščinkavcem« na nosu, stopamo štirje vaški korenjaki navsezgodaj v šolo. Čemu le tako zgodaj? I, saj veste, kaj bi vam pravil! Doli pri jamah, kjer delajo v poletnem času opeko, je vse polno gladkega ledu. Sneg, ki ga je včeraj solnce malo ogrelo, je ponoči zmrznil in danes drži, da je veselje. Torej to je: eno izkušnjava dela vabljivi led, drugo pa trdi sneg.

Petrov Janez, najstarejši in zato tudi mož največjih izkušenj med vsemi, pa preмага vse izkušnjave.

»Fantje! Led je v senci, bo tudi popoldne še dober. Dopoldne idemo rajši na Dolgo brdo. Vsak naj vzame svoje sani s seboj.«

Ta nasvet je ugajal vsem. Knjige v torbo, vrvico za sani pa v roko, roko pa v žep, pa kapo čez ušesa, pa jo ubere naša četa na Dolgo brdo. Kje pa naj gremo? Po poti? Eh — danes po poti, ko sneg tako lepo drži! Kar naravnost, kar čez drn in strn.

»Janez,« vpraša naenkrat Lončarjev Tone, »Janez, kje bomo pa šli čez vodo? Mostu ni tukaj nobenega.«

»Kje boš pa šel čez vodo? Čemu imaš pa noge! Ali ne znaš skakati?«

»Jaz že znam, ampak Šinkovčev Francelj ne bo skočil. Premajhen je.«

»O, bo že. Saj ni tako majhen ne. Teče pa še bolje kot ti.«

Majhna vodica nam res zastavi pot. Poleti je bila večidel suha, pozimi je je bilo pa vedno dovolj, in nikoli ni zamrznila popolnoma. Ljudje so rekli, da je pregorka.

Hitro pomečemo svojo robo na ono stran, potem pa poskačemo drug za drugim: Petrov Janez, jaz, Lončarjev Tone in nazadnje še Šinkovčev Francelj. Francelj je bil malo nesrečen. Poskočil je ravno na rob, noga mu je izpodrsnila, in Francelj je padel v vodo. Pozimi v vodo, pomislite! Hitro smo ga potegnili vun. Kam pa z njim? Domov ni bilo varno. Francelj je vedel, da imajo doma leskovega olja, s katerim se zdravijo mladostne norosti. Ali kaj, ko je pa vsako zdravilo tako grenko! Leskovo olje kar peče, tako je hudo. Torej rajši naprej na Dolgo brdo!

Joj, kako je bilo tam prijetno. Sani za sanmi so se uvrstile in urno drčale dol po klancu. Vmes pa glasni vzkliki mladih sankočev. Joj, to je bilo veselja! Ko privozimo v dno pa zopet nazaj in zopet po hribu dol in zopet in zopet... Celo Francelj je pozabil, da je bil padel v vodo. Kazal je na vse zmrzle hlačice in zatrjeval, da so se mu že posušile. In Francelj je res mislil, da so hlačice že suhe. Oh, oh — —

Ura je udarila. Poslušamo: ena, dve, tri. Tri četrti na osem! Urno spravimo v bližnjem grmovju vsak svoje sani in jo uberemo naprej v šolo. Ravno prav smo prišli.

Francelj je sedel nekaj časa ... kar se začno tajati njegove zmrzle hlačice in po šoli se razširi čuden duh. Voda priteče notergor do sprednjih klopi.

»Kaj pa je to?« vprašujejo gospod učitelj.

Kmalu najdejo vzrok. Francelj mora povedati, kako in kaj.

»Ti nesrečni otrok ti! Prehladiš se lahko in zboliš. Oh, ti paglavci!«

Pa so bili dober mož, naš gospod učitelj. Urno so napisali par besedi, dali pismo nemu učencu in mu ukazali, naj pelje Franceljna na njihov dom. —

Čez dober četrť ure je prišel Francelj zopet v šolo. Toda kakšen! V gosposkih, kratkih hlačah, kakršne je nosil učiteljev Feliks in drugi mestni otroci.

Kmetiški fant v gosposki obleki! Joj, kako je bil čuden! Pa kako neroden! Kar sram ga je bilo, nikamor si ni upal pogledati.

Vendar pa, moralo je biti! Francelj je hvaležen še danes gospodu učitelju za njegovo skrb in pa svojemu angelu varihu za njegovo varstvo. Kako lahko bi se bil takrat prehladil in šel pod grudo!

J. E. Bogomil.

Živali.

1. Ptíček — prosjak.

Čiv, čiv, čiv!
Kje je človek živ,
da bi dal mi kaj zobati!
V snegu ni več kaj pobrati.
Čiv, čiv, čiv!
Komaj, da sem živ!

Čiv, čiv, čiv!
Komaj sem še živ.
Hiše nimam, hrane nimam;
lačen sem, da komaj kimam.
Kdo je teča kriv?
Čiv, čiv, čiv!

Čiv, čiv, čiv!
Komaj da sem živ!
Zrnja, prosim, otročiči,
vi fantiči in deklīči!
Kar mi morete,
mi natresite!

Mraz je huda reč,
ni nikomur všeč.
Glad pa smrtno pesem poje,
in to muči me oboje.
Tak sem siromak —
ptíček — vaš prosjak!

Čiv, čiv, čiv!
Malo sem še živ.
Mraz pretresa mi koščice,
zmrzle imam že nožice.
Čiv, čiv, čiv.
Komaj da sem živ!

Čiv, čiv, čiv!
Dajte, da bom živ.
Slab sem, da že komaj zinem,
malo še, in — tu poginem.
Komaj, da sem živ.
Čiv, čiv, čiv!

Čiv, čiv, čiv!
Rad bi bil še živ!
Dajte, dajte, potresajte,
pa nikari ne čakajte!
Sicer me končā
silna lakota.

A. I. Mavški.

2. Ptíčja tožba.

Zapela je drobna ptičica
in sedla je vrh kostanja:
»Kako je hudobna zimica,
kakó nas grdó preganja!

Nikjer ne dobimo posteljce,
a mraz in glad trpimo;
oj deček, natrosi drobtinic nam,
poskrbi za nas na zimo!

Spomladi povrnemo stokrat ti,
ko solnce spet ljubo posveti;
a pomni: za vse, kar si storil dobrot,
plačilo dobiš pri Očeti.

Taras Vasiljev.

3. Ptíčkova zahvala.

Sneg pokríl je ravno polje,
gozde, dole, breg in log;
vse je tiho, vse je mrtvo,
vse počiva kroginkrog.

Malokdaj se še oglasi
ptica tožna pred vežjó,
lačna išče po kotičih,
če kaj zrnja kje dobó.

In če v kljunček ji kaj pride,
ščeбетaje odleti,
in zapoje hvalo Bogu,
ki sirote preživi.

Slavko Slavič.

Listje in cvetje.

Modrost v pregovorih, domačih in tujih.

Igra.

Pri igri se spoznavajo ljudje. (Dobra volja, skopost...)

Pri igri spoznaš prijatelja.

Pri igri in pijači se ne sliši ura biti.

Najboljša igra ni luči vredna.

Najboljša igra je — ne igrati.

Kadar najbolj igra teče, hitro ji obrni pleče.

Pri igri še ni nihče obogatel. — Kar se pri igri dobi, to se za uho položi. — Kar v igri dobiš, to v igri zgubiš.

Slaba mora biti igra, če se je otrok ne veseli.

Igra je igra.

Pri slabi igri kazati prijazno lice. (Neljube reči voljno prenašati.)

Šele ob koncu igre se vidi, kdo je zmagal.

Igrati.

Najrajši igramo z onimi, ki so nam enaki.

Z igranjem se zapravlja čas in denar.

Kdor ne igra, ne more zaigrati.

Kjer dva igrata, mora eden izgubiti.

Večkrat je treba tako igrati, kakor gosli hočejo. (Ravnati se po okoliščinah.)

Reki. Igra drzno (nevarno) igro.

To se naredi igraje. (Lahko in hitro.)

Igra se z njim, kot mačka z miško. (Če močnejši neusmiljeno ravna s slabšim.)

Igrata oba pod enim klobukom. (Zmenjena sta.)

Igralec.

Mlad igralec, star berač.

Devet igralcev še enega petelina ne redi.

Ime.

Dobro ime se ne pokoplje, le truplo pride v zemljo.

Dobro ime je najboljša dediščina (dota). — Dobro ime je boljše kot bogastvo (kot gotov denar, kot zlato in srebro). — Dobro ime ima lepši vonj kot arabsko kadilo. — Blagor mu, kdor ima dobro ime!

Kdor si je pridobil dobro ime, si je nabral lep zaklad.

Dobro ime izgubljeno — vse izgubljeno. — Kdor je izgubil dobro ime, ne more nič več izgubiti.

Dobro ime se lahko izgubi, a težko na-
daj dobi.

Kdor uropa komu dobro ime, ga stori ubogeга, a sebe ne bogatega.

Mnogi imajo boljše, mnogi slabše ime, kot ga zaslužijo.

Kdor ima ime, da zgodaj vstaja, sme dopoldne spati.

Ako imata dva isto ime, še nista ista človeka.

Reki. Svoje ime pozabi. (O pozabljivcu.)

Svojeга imena še ni naznanil. (Ostale je nepoznan.)

Še svojeга imena ne zna zapisati. (Zelo neveden je.)

Ime očrtni komu.

Imeti.

Kar imamo, je božji dar.

Bolje umeti nego imeti.

Kdor ima samega sebe, ta ima vse.

Kdor ima, ta velja. — Kdor ima, ta je milostljiv gospod. — Kolikor kdo ima, toliko velja. — Kdor nič nima, ta nič ni.

Kdor ima veliko, še več poželi. — Kdor ima veliko, ima malokrat zadosti. — Kar imamo, to malo cenimo. — Nihče nima toliko, da bi ne imel rajši več.

Kdor nič nima, si želi nekaj; kdor ima nekaj, si želi vse.

Eden ima preveč, drugi premalo, a zadosti nobeden.

Kar imam, to imam.

Kar imam, je boljše kot to, kar imam šele dobiti. — Bolje imeti kot pričakovati (upati).

Česar kdo nima, tega ne more izgubiti. — Kdor nič nima, ne more nič izgubiti (temu se ne more nič vzeti, je varen pred roparji).

Kdor hoče vse imeti, ta naj ne dobi nič.

Nič nima, kdor nima zadosti. — Veliko jih ima preveč, nobeden zadosti.

Kdor hoče imeti, mora usta odpreti.

Kdor ima, temu se da.

Kar imamo, to moramo izkoristiti.

Kar ima kdo rad, to pritegne z enim lasom.

Kdor hoče imeti, je redkokrat dobrodošel.

Kdor nima nič za druge, tudi nima nič zase. (Skopuh.)

Kdor ima veliko, tudi more dati veliko.

— Tako dajaj, kakor imaš.

Kdor ima malo, tem laže nosi.

Reki. Ko bi tebe ne imel pa svojih oči, bi bil slep.

Drugega nima kot pot, po kateri hodi, pa še ta ni njegova.

Nima drugega nič kot ljubo življenje.
Nima, kar je za nohtom črnega.
Nima toliko, kar muha na nogi odnese.

Naloga.
(Priobčil Internus.)

Kratkočasnice.

Ni v zadregi. Oče: »Povej mi, Tonček, kaj pa hočeš postati?« Tonček: »Vojak bi bil rad, ata.« — »Tako? Pa vojak je lahko ustreljen.« — »Kdo ga pa ustrelji?« — »Sovražnik!« — »Potlej pa nočem biti vojak, postanem rajši — sovražnik!«

Času primeren pregovor: To je gotovo dobra reč, če je pozimi v sobi gorka peč.

Kateri je bil osel? Dva moža se srečata na ozki ulici in čakata, kateri se bo umaknil. — Slednjič reče eden razkačen: »Jaz se ne umaknem nobenemu oslu!« — »Jaz se pa«, reče drugi, se spodobno odkrije in stopi na stran.

Temeljita razlaga. Otrok: »Kaj je to, žive podobe?« — Oče: »To je, če ljudje tako tiho stoje, kot bi bili mrtvi.«

Ne zdi se mu pravilno. »Mama, učiteljica je danes kaznovala nekega dečka, zato ker je šepetal v šoli.« — Mati: »To je storila popolnoma prav.« — »Pa deček je potlej, ko je bil kaznovan, desetkrat glasneje vpil kot prej, ko je šepetal.«

T	e	s	t	a	m	e	g	k
S	t	e	k	a	r	i	n	a
N	t	e	k	i	z	e	n	a
G	o	s	t	e	m	o	s	k
P	r	e	s	t	e	f	o	
P	a	n	i	g	a	t	e	e
G	o	s	o	n	e	t	e	e
G	o	m	e	g	a	i	t	e

Napolnite prazne prostore s takimi črkami, da dobite besede tega-le pomena: 1. po smrti veljavna listina; 2. tvornica; 3. prekoristna knjižica; 4. vrlina pravičnega človeka; 5. preizkus pri štetju; 6. nam zvesto naklonjen človek; 7. človek brez obutala; 8. klic na pomoč.

Šaljivo vprašanje.

Katerega jezika se najlažje naučimo?
(Rešitev in imena rešilcev v prih. številki.)

Vabilo na naročbo.

Lansko leto omenjene težave pri izdajanju listov v sedanjih razmerah svetovne vojne se niso zmanjšale, marveč še povečale. Zlasti so tiskarski stroški zelo narastli. Mnogi si pomagajo s tem, da krajšajo vsebino listov ali pa povišajo naročnino. Odločili smo se za to, da naša mladinska lista „Vrtec“ in „Angelček“ izhajata tudi nastopno leto v isti obliki in po isti ceni kakor doslej. Da bi pa ne bila izguba prevelika, nujno prosimo, naj nam ostanejo dosedanji naročniki zvesti in naj priporočajo naša lista še drugim mladinoljubom. Jako bi nam bilo ustrezno, ako pri naročnini še prostovoljno navržejo kak dar za naše društvo „Pripraviški dom“.

Cena „Vrtcu“ in „Angelčku“ je skupno 5 K 20 h; „Angelček“ posebe stane na leto 1 K 20 h. (Ako kdo naroči vsaj 10 izvodov „Angelčka“ skupno, se zniža cena na 1 K.) Naročnina in vsi spisi, namenjeni „Vrtcu“ in „Angelčku“, naj se pošiljajo z naslovom Anton Kržič, c. kr. profesor v pok. v Ljubljani, ali Uredništvo „Vrtčevo“ (Pred škofijo št. 9.)

V Katoliški Bukvarni se dobiva tudi še „Vrtec“ l. 1906—1916 vezan po 4 K in „Angelček“ (razen I., II., IV., VIII., IX. in X.) še vsi tečaji po 1 K vezani.

»Vrtec« izhaja 1. dne vsakega meseca in stane s priložo vred za vse leto 5:20 K, za pol leta 2:60 K. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Pred škofijo št. 9.